

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 401/2024-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **EURENT s.r.o.**, Panónska cesta 45A, Bratislava, IČO 35 869 992, a sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpených **URBAN & PARTNERS s.r.o.**, advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti príkazu prokurátorky Krajskej prokuratúry Prešov č. k. 20Kv 111/24/7700-17 zo 6. mája 2024, príkazu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024 a postupu vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava 23. mája 2024 pri realizácii príkazu prokurátorky Krajskej prokuratúry Prešov č. k. 20Kv 111/24/7700-17 zo 6. mája 2024 a príkazu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. júna 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 3 ústavy a podľa čl. 10 ods. 3 listiny, základného práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva

na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na súkromie podľa čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 14.1 paktu a práva na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a komunikácie podľa čl. 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty príkazom prokurátorky Krajskej prokuratúry Prešov (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 20Kv 111/24/7700-17 zo 6. mája 2024 (ďalej aj „príkaz krajskej prokuratúry“) a príkazu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“) sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024 (ďalej aj „príkaz Špecializovaného trestného súdu“) a postupu vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava (ďalej len „policajt národnej kriminálnej agentúry“) 23. mája 2024 pri realizácii príkazu krajskej prokuratúry a príkazu Špecializovaného trestného súdu.

2. Z obsahu sťažovateľmi podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ odboru kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave uznesením ČVS: KRP-11/3-VYS-BA-2020 z 15. júna 2021 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie vo veci pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v čase skutku. Po postúpení veci policajt národnej kriminálnej agentúry uznesením ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 z 13. marca 2023 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie vo veci pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v časovom období od 1. januára 2015 do 31. decembra 2018 neznáme osoby konajúce v mene obchodnej spoločnosti Infra Services ako poskytovateľ 19. decembra 2008 uzavreli s Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou, a.s., ako objednávateľom rámcovú zmluvu o poskytnutí služieb – SLA, a jej ďalšie dodatky, na podklade ktorých sa zaviazali poskytovať nájom motorových vozidiel, ktoré zabezpečovali subdodávateľsky priamo od ďalších obchodných spoločností, ktorých ceny mali byť v priemere o 50 % vyššie oproti trhovým cenám, s cieľom vyhnúť sa tak procesu verejného obstarávania podľa príslušných ustanovení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v znení do 31. decembra 2019, čím takto mali Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s., spôsobiť škodu vo výške najmenej 133 000 eur.

3. V rámci prípravného konania boli vydané dva príkazy, a to príkaz krajskej prokuratúry č. k. 20Kv 111/24/7700-17 zo 6. mája 2024 na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 91 ods. 1 písm. b) a e) a ods. 5 Trestného poriadku a príkaz Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024 na zistenie a oznámenie údajov prenášaných prostredníctvom počítačového systému v spoločnosti EURENT s.r.o., Panónska cesta 45/A, Bratislava, IČO 35 869 992, podľa § 116 ods. 1, 2 a 6 Trestného poriadku, ktoré boli 23. mája 2024 doručené sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] a na podklade ktorých došlo k zaisteniu celého účtovného denníka sťažovateľa [REDAKOVANÉ] v elektronickom formáte za obdobie rokov 2015 až 2018 a celej elektronickej komunikácie z elektronickej schránky sťažovateľa [REDAKOVANÉ].

4. Špecializovaný trestný súd pri vydaní príkazu sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024 odôvodňoval splnenie podmienky legality zo skutočnosti vedenia trestného stíhanie pre obzvlášť

závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a s trestnou sadzbou sedem rokov až dvanásť rokov a zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, z čoho je „zrejmé, že sa vedie trestné konanie o takých trestných činoch, u ktorých ustanovenie § 116 odsek 1 Trestného poriadku umožňuje vydať príkaz na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke.“. V ďalšom špecializovaný trestný súd ozrejmil dosiaľ zistené skutkové a právne okolnosti veci a poukázal na znenie príslušnej právnej úpravy § 116 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Splnenie podmienky legitimity odôvodňoval obsahovým znením § 119 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého *«Objasňovaním skutočností dôležitej pre trestné konanie je preto potrebné rozumieť dokazovanie predovšetkým skutočností uvedených v ustanovení § 119 odsek 1 Trestného poriadku ale aj ďalších skutočností (čo vyplýva zo slova „najmä“), medzi ktoré nepochybne patrí v prvom rade objasniť konanie páchatel'a a spôsob vykonania činu (miesto, čas, použité prostriedky, spôsob konania páchatel'a) a vypátrať samotného páchatel'a, teda toho, kto skutok spáchal a posúdiť, či tento skutok je trestným činom, ďalej z akého motívu a pohnútok páchatel' konal, následok trestného činu, prospech páchatel'a alebo inej osoby, každú okolnosť prípadu, ktorá má vplyv na právne posúdenie a právnu kvalifikáciu konania, alebo ktorá môže podmieňovať použitie vyššej trestnej sadzby, poľahčujúce okolnosti, prítážujúce okolnosti a ďalšie súvisiace skutočnosti.»*. Nakoniec splnenie podmienky proporcionality odôvodňoval tým, že *„sledovaný účel nemožno dosiahnuť inak, resp. jeho dosiahnutie iným spôsobom by bolo podstatne sťažené je dané predovšetkým tým, že si to vyžaduje komplexné a úplné objasnenie každej okolnosti trestnej činnosti, ktorú bez poskytnutia požadovaných údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke nie je možné náležite preveriť a vyšetriť“*. Vymedzenie časového obdobia od 18. júna 2008 do 31. decembra 2018 na zaistenie údajov prenášaných prostredníctvom počítačového systému sťažovateľa EURENT s.r.o. bolo vymedzené ustanovením [REDAKOVANÉ] za štatutára obchodnej spoločnosti Infra Services a obdobím, za ktoré bola vykonaná kontrola mestského kontrolóra hlavného mesta Bratislavy.

5. Krajská prokuratúra pri vydaní príkazu č. k. 20Kv 111/24/7700-17 zo 6. mája 2024 odôvodňovala splnenie podmienky legality taktiež vedením trestného stíhania pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a s trestnou sadzbou sedem rokov až dvanásť rokov a zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. V ďalšom ozrejmila dosiaľ zistené skutkové a právne okolnosti veci a poukázala na znenie príslušnej právnej úpravy § 91 Trestného poriadku. Splnenie podmienky legitimity spolu s podmienkou proporcionality odvíjala taktiež od dikcie § 119 Trestného poriadku a objasňovaním skutočností dôležitých pre trestné konanie, teda *„z akého dôvodu boli stanovené vyššie ceny prenájmu vozidiel spoločnosťou PP Rent Cars pre spoločnosť Infra Services oproti trhovým cenám, a či spoločnosť PP Rent Cars prenajatými vozidlami disponovala alebo ich tiež prenajímala od tretích osôb, pričom zároveň je potrebné zaistiť účtovníctvo spoločnosti EURENT v elektronickej podobe pre účely trestného konania.“*, k splneniu ktorého je *„odôvodnený predpoklad, že počítačové systémy a počítačová technika používaná štatutárnymi zástupcami spoločnosti EURENT môže obsahovať skutočnosti významné pre trestné konanie, ktoré môžu prispieť jednak priamo k objasneniu trestného činu*

a jeho páchatel'a a jednak k identifikácii, vyhľadaniu a zabezpečeniu ďalších dôkazov, ktoré môžu taktiež prispieť k objasneniu trestného činu a jeho páchatel'a“.

6. Realizáciu príkazu krajskej prokuratúry a Špecializovaného trestného súdu vykonal policajt národnej kriminálnej agentúry, ktorý o ich realizácii vyhotovil zápisnicu o uchovaní počítačových údajov pod ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 z 23. mája 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti napádajú tak príkaz krajskej prokuratúry, ako aj príkaz Špecializovaného trestného súdu a tvrdia, že v súvislosti s ich vydaním, ako aj pri ich realizácii neboli dodržané ústavné parametre legality, legitimacy a proporcionality, v dôsledku čoho sú nielen nezákonné, ale ich vydaním a následnou realizáciou došlo aj k porušeniu sťažovateľmi označených práv.

8. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] namietal pri realizácii obidvoch príkazov policajtom národnej kriminálnej agentúry to, že bol k dobrovoľnej spolupráci donútený pod hrozbou odňatia celej účtovnej elektronickej komunikácie a celého počítačového servera, čo by prakticky znamenalo paralyzovanie výkonu podnikateľskej činnosti sťažovateľ'a EURENT s.r.o. V nadväznosti na takýto postup policajta národnej kriminálnej agentúry sťažovatelia namietajú, že dobrovoľná spolupráca zo strany sťažovateľ'a [REDAKOVANÉ] bola „výsledkom jednak (i) absencie poučenia o zákaze sebainkriminácie vo vzťahu k predmetu Príkazu II (poučenie zaznamenané v Zápisnici sa vzťahuje len na počítačové údaje, vrátane prevádzkových údajov, na ktorých zaisťovanie sa vzťahuje Príkaz I) a jednak (ii) absencie advokáta, pritom ESLP vo svojej rozhodovacej súdnej praxi viackrát uviedla, že práve včasný prístup k advokátovi je súčasťou procesných záruk, na ktoré Súdny dvor prihliada najmä pri skúmaní, či postupom zanikla samotná podstata výhrady proti sebaobviňovaniu a tiež, že právo na prítomnosť advokáta môže vzniknúť aj pred vznesením obvinenia, a to napr. aj v prípade realizácie vyhľadávacích a zaisťovacích úkonov“. V rámci postupu policajta národnej kriminálnej agentúry namietajú aj nedoručenie oboch príkazov osobe oprávnenej konať za sťažovateľ'a EURENT s.r.o., a tento právny nedostatok v postupe policajta zakladá nezákonnosť v jeho postupe a dosiahnutom výsledku z tohto postupu.

9. V rámci splnenia podmienky legality a legitimacy príkazov krajskej prokuratúry a Špecializovaného trestného súdu sťažovatelia rozvinuli svoju argumentáciu do niekoľkých rovín. Poukazujú na to, že (i) vydanie obidvoch príkazov nebolo dostatočne odôvodnené (a v kontexte splnenia aj zákonnej podmienky podmienené) skutkovými okolnosťami, resp. takými skutkovými okolnosťami, ktoré by odôvodňovali nielen v zákonom, ale aj ústavnom rámci vydanie predmetných príkazov, (ii) oba príkazy sú odôvodnené len všeobecne, poukazom na zákonnú dikciu § 119 ods. 1 Trestného poriadku, v dôsledku čoho tak je možné takúto všeobecnú formuláciu použiť „do akéhokoľvek odôvodnenia akéhokoľvek príkazu“, teda v príkazoch absentujú také skutočnosti, ktoré „by kreovali podozrenie o akejkoľvek trestnej činnosti“ sťažovateľ'ov, (iii) oba príkazy sú „široko formulované, vágne“, a v dôsledku takto široko formulovaného odôvodnenia „bolo možné žiadať pri procesnom úkone takmer čokoľvek“, následkom čoho „vágnosť, zmätočnosť a neurčitost' Príkazov má za následok ich nezákonnosť a ústavnú nonkonformnosť“, (iv) príkazu krajskej prokuratúry sťažovatelia vyčítajú aj nedostatočné vymedzenie časového obdobia, za ktoré je

potrebné zaistiť a vydať počítačové údaje, keď sa najprv uvádza „za obdobie rokov 2015 – 2018“ a následne sa tu uvádza, že „za obdobie od 01.01.2016 do 31.12.2018“ a v príkaze Špecializovaného trestného súdu sa okrem zaistenia elektronickej komunikácie medzi konkrétne vymedzenými fyzickými osobami požaduje aj zaistenie elektronickej komunikácie s „inými fyzickými a právnickými osobami“, čo podľa názoru sťažovateľov «pripomína tzv. „fishing expedition“ v súťažnom práve, keď sa vykonáva vopred predmetom neobmedzený zásah a potom po vykonaní takéhoto zásahu sa ustáli, čo je predmetom hľadania podľa toho, čo sa našlo.», a (v) oba príkazy boli vydané v rozpore s požiadavkou nevyhnutnosti, ktorú sťažovatelia interpretujú tak, že „nevyhnutnosť vydania a vykonania Príkazov nebola daná, ak existovala možnosť miernejšieho zásahu v podobe obyčajnej výzvy na poskytnutie údajov“.

10. Osobitne sa sťažovatelia venujú splneniu požiadavky proporcionality, ktorej nespĺnenie v prípade oboch príkazov vrátane ich následnej realizácie policajtom národnej kriminálnej agentúry odvodzujú od (i) zabezpečenia celej elektronickej komunikácie z elektronickej schránky [REDAKOVANÉ], teda nielen tej, ktorá by mohla akokoľvek súvisieť s podnikateľskými aktivitami sťažovateľa EURENT s.r.o. so spoločnosťou Infra Services (teda tej, ktorá by mohla akokoľvek súvisieť s predmetom trestného konania), (ii) príkaz Špecializovaného trestného súdu požaduje zistenie a oznámenie údajov prenášaných prostredníctvom počítačového systému za obdobie od 18. júna 2008 do 31. decembra 2018, avšak trestné stíhanie, vo vzťahu ku ktorému sa vydal, sa vedie pre skutok údajne spáchaný v období od 1. januára 2015 do 31. decembra 2018, v dôsledku čoho údaje prenášané prostredníctvom počítačového systému za obdobie od roku 2008 nie sú nevyhnutné na objasnenie trestnej činnosti, ktorá sa mala uskutočniť pred 10 rokmi, (iii) príkazom krajskej prokuratúry bol zaistený účtovný denník sťažovateľa EURENT s.r.o. za obdobie rokov 2015 až 2018, avšak v predmetnom príkaze sa uvádza, že sa zaisťujú údaje za obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2018, v dôsledku čoho nie je pokryté zaistenie účtovného denníka za časové obdobie od 2015 do 2016 predmetným príkazom, (iv) medzi začatím trestného stíhania vo veci v roku 2021 a vydaním a realizáciou predmetných príkazom v roku 2024 je značné časové obdobie, na podklade čoho nemohlo byť nevyhnutné zaisťovať počítačové údaje, resp. zabezpečovať elektronickej komunikáciu od sťažovateľa EURENT s.r.o. v roku 2024, keď nebolo nevyhnutné tieto zaisťovať predchádzajúce 3 roky, (v) príkaz Špecializovaného trestného súdu sa vzťahuje na zaistenie absolútne všetkej elektronickej komunikácie piatich vymenovaných osôb – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k všetkým ďalším osobám, pričom takto široko formulovaný príkaz nemôže spĺňať podmienku nevyhnutnosti zásahu, (vi) príkaz krajskej prokuratúry je vymedzený tak, že sa vzťahuje aj na údaje súvisiace s trestnými činmi, pre ktoré je vedené trestné konanie, pričom táto formulácia je rovnako natoľko neurčitá a všeobjímajúca, že príkaz nemôže spĺňať podmienku nevyhnutnosti zásahu na účel dosiahnutia sledovaného cieľa, (vii) príkaz Špecializovaného trestného súdu je široko formulovaný aj s ohľadom na množstvo aj tam vymenovaných osôb, na ktorých elektronickej komunikácii sa príkaz vzťahuje, v dôsledku čoho ide rovnako pre širokú formuláciu o nespĺnenie podmienky nevyhnutnosti zásahu na účel dosiahnutia sledovaného cieľa, (viii) niektoré „údaje zabezpečované/zaisťované na základe Príkazov už musia byť súčasťou vyšetrovacieho spisu, respektíve, ak doposiaľ nie sú, tak môžu byť zaistené inak, a to napr. od BVS ako verejného obstarávateľa“, v dôsledku čoho je tak ich zabezpečovanie prostredníctvom predmetných príkazov duplicitnou a neproporcionálnou činnosťou, keďže mohli byť zabezpečované aj menej invazívnymi

prostriedkami napríklad od Úradu pre verejné obstarávanie, od správcu dane alebo na podklade výzvy od sťažovateľov na vydanie veci.

11. Sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti navrhli vydanie dočasného opatrenia uznesením, ktorým by ústavný súd dočasne v trestnom konaní ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 zakázal použiť údaje zabezpečené príslušníkom národnej kriminálnej agentúry 23. mája 2024 na základe príkazu Špecializovaného trestného súdu a príkazu krajskej prokuratúry „*stiahnuté na externý hdd SN:NB18D3DH archivované do súboru s názvom [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA]*“, ako aj akékoľvek kópie týchto zaistených a zabezpečených údajov alebo akékoľvek záznamy, listiny, dokumenty, údaje či dáta získané či zaznamenané či extrahované akoukoľvek formou extrakcie dát z týchto zaistených a zabezpečených údajov, a to až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o tejto ústavnej sťažnosti vo veci samej“.

12. Na podklade uvedeného sťažovateľa v petite podanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhli, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie sťažovateľmi označených základných práv a slobôd príkazom krajskej prokuratúry, príkazom Špecializovaného trestného súdu a postupom policajta národnej kriminálnej agentúry pri ich výkone 23. mája 2024, zrušil príkaz krajskej prokuratúry a príkaz Špecializovaného trestného súdu, zakázal krajskej prokuratúre, Špecializovanému trestnému súdu a policajtovi národnej kriminálnej agentúry v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 pokračovať v ďalšom porušovaní označených základných práv a slobôd, prikázal krajskej prokuratúre, Špecializovanému trestnému súdu a policajtovi národnej kriminálnej agentúry v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 „*spoločne a nerozdielne zničiť všetky údaje*“ získané na podklade príkazu krajskej prokuratúry a príkazu Špecializovaného trestného súdu „*stiahnuté na externý hdd SN:NB18D3DH archivované do súboru s názvom [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA]*“ a ďalej im prikázal „*spoločne a nerozdielne zničiť akékoľvek kópie týchto zaistených a zabezpečených údajov*“, ako aj „*akékoľvek záznamy, listiny, dokumenty, údaje či dáta získané či zaznamenané či extrahované akoukoľvek formou extrakcie dát z týchto zaistených a zabezpečených údajov*“, zakázal použiť „*takto zaistené a zabezpečené údaje, akékoľvek ich kópie alebo akékoľvek záznamy, listiny, dokumenty, údaje či dáta získané či zaznamenané či extrahované akoukoľvek formou extrakcie dát z týchto zaistených a zabezpečených údajov*“, ďalej priznal sťažovateľom od každého z označených porušovateľov primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur a „*spoločne a nerozdielne*“ nahradiť trovy konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľov spočíva v porušení nimi označených základných práv a slobôd príkazom krajskej prokuratúry č. k. 20Kv 111/24/7700-17 zo 6. mája 2024, príkazom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024 a postupom policajta národnej kriminálnej agentúry 23. mája 2024 pri realizácii predmetných príkazov. Sťažovatelia sa v tejto súvislosti domáhajú vyslovenia v primárnej rovine porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru a v sekundárnej rovine porušenia základného práva na ochranu

pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a podľa čl. 10 ods. 2 listiny, základného práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 3 ústavy a podľa čl. 10 ods. 3 listiny, základného práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1 ústavy, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na súkromie podľa čl. 17 paktu a práva na spravodlivý proces podľa čl. 14.1 paktu a práva na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie podľa čl. 7 charty a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty.

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

16. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K právomoci ústavného súdu všeobecne:

17. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

20. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

22. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

III.2. Posúdenie veci:

23. Ústavný súd v úvode konštatuje, že samotní sťažovatelia vymedzujú svoje postavenie v pozícii osoby podozrivej z trestného činu podľa § 33b ods. 1 Trestného poriadku, čo je vzhľadom na sťažnosť podanú aj obchodnou spoločnosťou v súlade s tým, že podozrivým môže byť podľa § 1 ods. 2 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov aj právnická osoba (použitie Trestného poriadku na trestné konanie proti právnickej osobe). O takom sebadefinovaní sťažovateľov svedčí obsah ústavnej sťažnosti, okrem iného obsahovo markantná pasáž v jej argumentačnej časti v bodoch 94 až 104, samostatne označená ako „*porušovanie práv Sťažovateľa ako osoby podozrivej vyplývajúcich z § 33b Trestného poriadku a práva Európskej únie pri výkone Príkazov*“.

24. Podľa § 33b ods. 1 Trestného poriadku podozrivý má práva a povinnosti obvineného, ako aj právo na obhajobu v plnom rozsahu podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné; tým nie sú dotknuté procesné práva, ktoré podozrivému priznáva medzinárodná zmluva alebo priamo uplatniteľný právne záväzný akt Európskej únie. Podľa § 33b ods. 2 Trestného poriadku práva a povinnosti podľa tohto zákona sa na podozrivého vzťahujú od jeho prvého výsluchu alebo od iného úkonu orgánov činných v trestnom konaní voči

nemu alebo v súvislosti s ním alebo v súvislosti s podozreniami, ktoré sa ho týkajú. Podľa § 33b ods. 3 Trestného poriadku v prípade pochybností o rozsahu práv a povinností rozhodne na návrh policajta prokurátor uznesením, proti ktorému je prípustná sťažnosť.

25. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú iné orgány, v konečnom dôsledku iné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc iných orgánov, pričom ak je možné obrátiť sa vo vzťahu k rozhodnutiu alebo postupu nesúdneho orgánu ešte na všeobecný súd, aj tento prostriedok je potrebné prednostne použiť.

26. V súvislosti s uplatňovaním princípu subsidiarity ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia označených práv sťažovateľov v prebiehajúcom trestnom konaní vo svojej judikatúre vychádza z právneho názoru, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09). Ústavný súd teda zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

27. Ústavný súd v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných právnych noriem. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09).

28. Na predostretú, už ustálenú rozhodovaciú prax ústavný súd rekapituloval aj vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 212/2022 z 28. júna 2022 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2022, v ktorom opakovane prízvukoval, že „Možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv), je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s určitými výnimkami odňatia osobnej

slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov (pozri napr. aj uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 80/2022-16 z 15. februára 2022). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.“.

29. Tejto aktuálnej optike nazerania na obsahový výklad subsidiárnej právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde zodpovedá najnovšie aj zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2024 zo 7. mája 2024, v ktorom ústavný súd vyvodil právne závery aktuálne aplikovateľné aj v právnej veci sťažovateľov z dôvodov, pre ktoré podali ústavnú sťažnosť. Stanovisko objasňuje, že subsidiarita právomoci ústavného súdu sa týka aj ochrany súkromia spojenej s ochranou procesných práv fyzických a právnických osôb (na základe zvýšenia ochranného štandardu), ako aj okolnosť, že prostriedkami prieskumu meritórnych rozhodnutí v trestnom konaní je možné eliminovať aj nezákonnosť im predchádzajúcich a na rozhodnutia vo veci samej majúci vplyv aktov orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré nie sú rozhodnutiami v klasickom ponímaní, teda s možnosťou separátneho opravného mechanizmu (napríklad a typicky príkazy vydávané podľa Trestného poriadku).

30. Aktuálnosť záverov prezentovaných v predchádzajúcich bodoch v ich súhrne na posudzovanú vec je daná tým, že ak Trestný poriadok v novelizovanom znení (§ 33b) profiluje podozrivého ako legálne (§ 10 ods. 25) definovanú osobu s atribútom podozrenia (už bližšie nedefinovaného) zo spáchania trestného činu na základe akýchkoľvek „zistených skutočností“, a to aj bez dôvodnosti takého záveru v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku, posúva to podozrivého do pozície subjektu trestného konania (§ 10 ods. 10 Trestného poriadku) a osoby s explicitne priznanými právami a povinnosťami obvineného (okrem výnimiek vyplývajúcich z povahy veci, keďže napr. podozrenie sa nevznáša uznesením ako obvinenie, preto nie je aktuálny sťažnostný režim proti jeho konštituovaniu, resp. okrem zákonom explicitne ustanovených výnimiek z takej pozície). Tým podozrivý nadobúda status osoby brániacej sa proti (aj už, resp. čo i len) potenciálne vznesenému obvineniu, pričom ide o inštitút generovaný zákonom v širokej miere všeobecnosti. V dôsledku princípu subsidiarity sa tak podozrivý dostáva mimo zorného poľa primárnej ochrany svojich základných práv prostredníctvom ústavného súdu, keďže jeho právomoci predchádza právomoc iných orgánov (činných v trestnom konaní a súdu) a predmetom prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti (okrem výnimiek, akou je obmedzenie osobnej slobody väzbou) je až výsledková spravodlivosť, ak sa dotknutá osoba neochráni prostredníctvom všetkých pre ňu využiteľných prostriedkov v trestnom konaní, a to aj tzv. riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Samozrejme, podozrivý sa nemusí dostať do pozície obvineného, v takom prípade je však situácia

po nadobudnutí účinnosti nového, statusovo expanzívneho právneho stavu (novelizácii Trestného poriadku) obdobná, ako keď po vznesení obvinenia nedôjde k odsúdeniu (pozri bod 40 označeného zjednocovacieho stanoviska *in fine*), dotknutá osoba teda môže mať ambíciu aj v situácii takého svojho trestnoprocésneho úspechu domáhať sa reparácie eventuálneho nesprávneho úradného postupu, opäť však primárne nie pred ústavným súdom.

31. Na dôvažok (ako už bolo vysvetlené, nie v okolnosti podstatnej pre toto rozhodnutie), v kontexte právneho stavu účinného od 15. marca 2024 a vo vzťahu k príkazu prokurátorky krajskej prokuratúry a postupu policajta národnej kriminálnej agentúry je potrebné upozorniť na § 210 (oboch odsekoch) v kontexte § 33b ods. 1 Trestného poriadku, keď postavenie podozrivého sťažovateľa zásadne tvrdia. To sa týka aj údajov v ústavnej sťažnosti, že policajt národnej kriminálnej agentúry, resp. agentúra samotná, „po novom“ tvrdí, že nie sú podozriví (teda označený postup je zálohou pre prípad, že by sa policajt na podnet sťažovateľov neobrátil na prokurátora podľa § 33b ods. 3 Trestného poriadku). Zákonný režim úpravy vzťahov v rámci sústavy orgánov prokuratúry umožňuje eliminovať (dôkazné aj iné) nedostatky postupu a aktov vo veci činného prokurátora a dozorový trestnoprocésny režim v prípravnom konaní umožňuje to isté vo vzťahu k vo veci činnému policajtovi.

32. Ústavný súd preto nepristúpil k vecnému prieskumu v rozsahu námietok ústavnej sťažnosti proti jej (trojmo vymedzenému) predmetu a odmieta sťažovateľmi podanú ústavnú sťažnosť ako celok z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže sťažovateľa budú mať možnosť uplatniť iné zákonom im priznané prostriedky na ochranu svojich základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je a nemôže byť mechanicky stavaný do pozície univerzálneho orgánu, od úvodnej fázy zasahujúceho v (tomto prípade trestnom) konaní, nahrádzajúc tak iné orgány s legálnou právomocou predchádzajúcou jeho právomoci, ako to vo svojej judikatúre chronicky zdôrazňuje.

33. Vzhľadom na odmietnutie sťažovateľmi podanej ústavnej sťažnosti ako celku z dôvodu jej neprípustnosti ostalo bez právneho významu rozhodovať o ďalších v nej uplatnených návrhoch sťažovateľov vrátane ich návrhu na dočasné opatrenie podľa § 130 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu